

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

ŠIAULIŲ UNIVERSITETO
STUDIJŲ PROGRAMOS
LIETUVIŲ FILOLOGIJA IR KOMUNIKACIJA (612U10015)
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF LITHUANIAN PHILOLOGY AND COMMUNICATION
(612U10015)
STUDY PROGRAMME
AT SIAULIAI UNIVERSITY

Grupės vadovė
Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:
Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language - Lithuanian

Vilnius
2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Lietuvių filologija ir komunikacija
Valstybinis kodas	612U10015
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Lietuvių filologija
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirma
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinės (4 m.), iššęstinės (5,5 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Lietuvių filologijos bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	2006-01-25 Nr. 123

INFORMATION ON ASSESSED STUDY PROGRAMME

Name of the study programme	Lithuanian Philology and Communication
State code	612U10015
Study area	Humanities
Study field	Lithuanian Philology
Kind of the study programme	University studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full-time (4), part time (5,5)
Scope of the study programme in credits	240
Degree and (or) professional qualifications awarded	Bachelor of Lithuanian Philology
Date of registration of the study programme	25 th January, 2006 No. 123

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

TURINYS	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2. Programos sandara.....	6
3. Personalias	7
4. Materialieji ištekliai	8
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	8
6. Programos vadyba	10
III. REKOMENDACIJOS	11
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	12

I. IŽANGA

Šiaulių universitetas – regioninė aukštoji mokykla, kurioje 83 proc. studentų yra iš Šiaulių regiono ir aplinkinių vietovių, 70 proc. absolventų lieka dirbti regione. Universitetas, atsižvelgdamas į regiono specifiką, siūlo įvairių studijų programų.

Pagirtina, kad Šiaulių universitetas aktyviai naudojasi tikslinio finansavimo galimybe – pasirašomos sutartys su savivaldybėmis, kurios absolventams garantuoja darbo vietas, taip pat sudaro sąlygas atlikti praktiką. Programos nuolat keičiamos pagal specialistų poreikius, kai kurios jų stambinamos įvedant specializacijas kuriamos jungtinės programos su kitais Lietuvos ir užsienio universitetais.

Fakulteto svetainėje (<http://su.lt/humanitarinis-fakultetas>) ir kitur internete viešai skelbiami esminiai su studijų programomis susiję dalykai. Fakultetas deda daug pastangų viešindamas studijų programas: leidžia ir dalija informacinius lankstinukus, dalyvauja studijų mugėse, rengia išvykas į mokyklas, sukūrė ne vieną aktyviai funkcionuojantį profilį socialiniame tinkle *facebook*. Studentų skaičiui mažėjant akivaizdu, kad to neužtenka, reikia ieškoti įvairesnių ir efektyvesnių jo viešinimo formų.

Be to, verta didinti studentų galimybes pasirinkti specializacijas, kurti tarpdalykines, tarpuniversitetines ir tarptautines studijų programas, nuotolinį mokymą, išvystyti viešų paslaugų sektorių (įvairūs kursai, laipsnio neteikiančių studijų moduliai ir pan.), dar glaudžiau bendradarbiauti su absolventais, darbdaviais ir socialiniais partneriais kuriant naujas studijų programas ir vykdant esamų studijų programų stebėseną, ieškant mecenatų gabiems studentams.

Šiuo metu didžiausias iššūkis – studentų skaičiaus mažėjimas. Fakultetui svarbu į tai reaguoti išlaikant kolegišką produktyviam darbui tinkamą mikroklimatą, kuriuo susitikime pasidžiaugė studentai. Būtina išlaikyti esamą personalą ir pagal galimybes jį stiprinti, nes ryškėjanti jo mažėjimo tendencija gali sumenkinti fakulteto prestižą, patrauklumą ir gebėjimą pritraukti studentus.

2014 m. gegužės 19–21 d. ekspertų grupė lankėsi Šiaulių universitete ir vietoje susipažino su 3 studijų programomis. Viena jų – pirmosios pakopos *Lietuvių filologijos ir komunikacijos* programa, kurią realizuoja Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedra ir Literatūros istorijos ir teorijos katedros.

Ekspertų grupės sudėtis: pirmininkė – prof. dr. Danguolė Mikulėnienė (Lietuvių kalbos instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos skyriaus vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja), nariai – dr. Neringa Klišienė (Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros lektorė), doc. dr. Dainius Vaitiekūnas (Lietuvos edukologijos universiteto Lituanistikos fakulteto mokslo prodekanas), Jūratė Palionytė (Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko pavaduotoja) ir Andrius Ledas (Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto anglų filologijos specialybės III kurso studentas). Ekspertų grupės nariai iš anksto galėjo susipažinti su ŠU *Lietuvių filologijos ir komunikacijos programa*, jos savianalizės suvestine ir išsamiais priedais.

Savianalizės suvestinėje buvo pateikta informacija, reikalinga ekspertų grupei pasiruošti vizitui ŠU. Ekspertų grupė dalyvavo 2014 m. gegužės 14 d. Vilniuje SKVC vykusiame įvadiniame susitikime, pateikė savo pastabas kai kuriais savianalizės suvestinės aspektais ir pasiūlymą klausimus, kilusius susipažinus su dokumentu.

Vizito metu grupė surinko žodinę informaciją, papildančią savianalizės suvestinėje ir jos prieduose pateiktą raštišką informaciją. Susitikta su Humanitarinio fakulteto administracija, programos dėstytojais, studentais, absolventais, socialiniais partneriais. Grupė lankėsi auditorijose, bibliotekose ir kitose patalpose, kad apžiūrėtų materialiuosius išteklius.

Po vizito ekspertų grupė išanalizavo gautą informaciją ir parengė ataskaitą, aptarė vertinimą ir išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2006 m. įregistruota ir 2009 m. akredituota *Lietuvių filologijos ir komunikacijos* studijų programa yra viena iš paklausiausių programų fakultete. Ji suteikia galimybę studentams rinktis vieną iš keturių specializacijų: *ryšiai su visuomene, leidyba, žurnalistika, bibliotekininkystė*. Pastaruoju metu dėl mažėjančio studentų skaičiaus sumažėjo ir galimybių rinktis specializacijas (siekiama, kad specializacijos grupėje būtų ne mažiau kaip 10 studentų). Šiuo metu realizuojamos *ryšių su visuomene, žurnalistikos ir leidybos* specializacijos.

Pabrėžtinas programos unikalumas, tokių programų nėra kituose Lietuvos universitetuose.

Baigę šią studijų programą visi skirtingas specializacijas pasirinkę studentai įgyja vienodą kvalifikacinį laipsnį – jiems suteikiamas lietuvių filologijos bakalauro laipsnis.

Programa parengta vykdyti nuolatine ir iššestine studijų formomis.

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto vertintos bakalauro nuolatinių ir iššestinių studijų programos *Lietuvių filologija ir komunikacija* tikslai yra nustatyti ir suformuluoti gana aiškiai, apibrėžtos numatomos ugdyti kompetencijos, jie pamatuotai susieti su numatomais studijų rezultatais, atitinka minėtus reikalavimus ir yra grindžiami pirmąją studijų pakopą nusakančiais specializacijų dalykų aprašais.

Nurodyti net penki programos tikslai. Kai kurie jų (antrasis, ketvirtasis, penktasis) panašesni į įgūdžių apibūdinimą – pavyzdžiui, „orientuoti studentus pragmatiškai stebėti, analizuoti, sisteminti ir reflektuoti šiuolaikinę mokslo paradigmą, mokyti derinti įgytas filologijos ir komunikacijos, vadybos mokslų žinias ir išmaningai taikyti jas akademinėje ir mokslo veikloje, dirbant švietimo, kultūros, mokslo, tradicinės ir elektroninės žiniaskaidos įstaigose (laikraščių ir žurnalų redakcijose, spaustuvėse, radijo stotyse, televizijoje ir kt.), viešosios komunikacijos ir reklamos įmonėse, visuomeninėse organizacijose, užsiimant individualia veikla“ ir kt.

Programos tikslai turėtų būti suformuluoti aiškiau ir glausčiau.

Programos tikslai ir rezultatai iš esmės atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijos lygį. Savianalizėje aiškiai pateiktos programos tikslų, studijų rezultatų ir studijuojamų dalykų sąsajos. Programa turi plačią specializacijų galimybę, orientaciją į komunikacijos mokslus, tarpdalykiškumo matmenį, į darbo rinką orientuotus taikomumo aspektus.

Poreikio analizė remiama Šiaulių krašto darbo rinkos tyrimais bei prognozėmis. Taigi būsimų specialistų poreikis siejamas su Lietuvos valstybės ir regiono plėtros perspektyva, kaip išskirtinis aspektas akcentuojamas taikomasis programos pobūdis (kaip minėta, siūlomos keturios specializacijos), teikiantis didesnių galimybių įsidarbinti.

Lietuvių filologijos ir komunikacijos studijų programa sudaryta iš privalomųjų ir pagrindinės studijų krypties gilinamųjų dalykų, kurie apima ir bendrąsias ir specialiąsias sritis. Taip siekiama suteikti studentams kertinių atitinkamos srities žinių ir suformuoti atitinkamus įgūdžius. Baigus šią studijų programą įgyjamas kvalifikacinis laipsnis – lietuvių filologijos bakalauras, o pasirinkta specializacija atsispindi diplomo priedėlyje.

Programa išskirtinė praktinių įgūdžių pritaikymo aspektais. Susitikime su ekspertais programos studentai ir absolventai teigiamai vertino šią vieną populiariausių fakulteto programų. Pokalbiai su darbdaviais, patenkintais šios programos absolventais, atskleidė jos naudą regionui. Savianalizės suvestinės autoriai jos poreikį regione argumentavo statistiniais duomenimis ir apklausomis.

Programos tikslai ir studijų rezultatai viešinami susitikimuose su mokiniais, internete ir kitais būdais.

Kaip pripažįsta ir patys savianalizės suvestinės rengėjai, darbdaviai ir absolventai turėtų būti labiau įtraukiami į programos rezultatų analizę, jos suaktualinimą ir viešinimą.

Srities stiprybės:

1) programa išskirtinė dėl savo unikalumo tarp kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų programų ir plataus pritaikymo darbo rinkoje galimybių;

2) programos specialistų poreikis yra pagrįstas statistiniais regiono duomenimis.

Srities silpnybės: formuojant numatomus studijų tikslus trūksta glaudesnio ir įvairesnių formų bendradarbiavimo su programos absolventais ir darbdaviais.

Rekomenduojama: siekiant tobulinti programą stiprinti ryšius su programos absolventais ir darbdaviais.

2. Programos sandara

Studijų apimtis – 240 kreditų, iš kurių 20 skiriama bendriesiems universitetinių studijų dalykams, studijų krypties dalykams – 165 kreditai, specializacijos dalykams – 55 kreditai.

Vertinant *Lietuvių filologijos ir komunikacijos programos* dalykų sąrašus bei remiantis visų dalykų aprašais ir rekomenduojamais literatūros sąrašais, galima teigti, kad daugelis dalykų, jų turinys atitinka programos tikslus.

Studijų dalykai išdėstyti nuosekliai, jų temos iš esmės nesikartoja. Nors dalykų aprašai savianalizės prieduose yra pateikti tvarkingai, laikantis nuoseklumo principo, vis dėlto kelia abejonių kai kurių bendrųjų universitetinių studijų dalykų paskirtis programoje – pavyzdžiui, specialybės užsienio kalba, informacijos valdymas humanitarinių mokslų studijose. Pastarieji du dalykai, nors suteikiantys naudingų praktinių žinių, yra taikomojo pobūdžio, tad vargu ar dera bendrųjų universitetinių studijų (toliau – BUS) dalykų grupėje. Abejonių kelia ir „Žmogus ir aplinka“, teoriškai patenkantis į bendrą išsilavinimą teikiančių dalykų grupę, tačiau, studentų nuomone, dalykas yra pernelyg bendro pobūdžio; dalyko turinys, nurodytas apraše, neatitinka universitetinių studijų lygio. Be to, pati BUS dalyko sąvoka numato, kad studentai turėtų turėti galimybę rinktis ne vien iš fakulteto, bet ir visų universitete siūlomų BUS dalykų, tačiau šiuo metu programos studentams tokia galimybė nėra sudaroma.

Kultūros istorijos dalyko apraše temos pateiktos logišku chronologiniu principu, einant nuo Antikos iki XX amžiaus, tačiau mažai akcentuojama lietuviška problematika, nors tarp dalyko studijų rezultatų minimas ir toks: „Įsisavins Lietuvos ir lietuvių kultūros ypatybes ir raidą, gebės puoselėti ir skleisti tautines vertybes“ (1 priedas).

Studijų programoje numatyti reikiami su specializacijomis sietini dalykai: komunikacijos įvadas, informacijos teisė, reklama ir reklamos kalba, informacijos ištekliai, projektų valdymas: projektų rengimas, sociologijos pagrindai, lietuvių kalbos kultūra ir stilistika.

Suprantama, kad vienos grupės specializacijos dalykai skiriasi nuo kitų grupių specializacijos dalykų. Pavyzdžiui, pasirinkę žurnalistiką, studentai studijuoja vienokius, o pasirinkę ryšius su visuomene – kitokius specializacijos dalykus.

Ekspertų vizito metu studentai pasidžiaugė galimybe rinktis specializacijas, tik pageidavo daugiau praktinių ir kūrybinių užduočių.

Esami specializacijos dalykai būtini, kad būtų pasiekta užsibrėžtų studijų rezultatų, tačiau juos dėsto beveik vien literatūros ir kalbos dėstytojai. Suprantama, kad ne visi iš jų turi didesnę tų dalykų įdirbį, tačiau studentai nusiskundimų dėl dėstymo kokybės ekspertų vizito metu nepateikė.

Ne itin daug skiriasi informacijos valdymo humanitariniuose mokslų studijose ir informacijos išteklių dalykai.

Problemų kilo dėl praktikos: reikėtų dokumentuose nurodyti, kaip yra vertinamos praktikos, ypač atsižvelgiant į galutinį pažymį, taip pat – kokio minimalaus vadovavimo ir pagalbos studentas gali tikėtis, atlikdamas praktiką.

Srities stiprybės: bazinio lituanistinio išsilavinimo ir papildomų kompetencijų (specializacijos) dermė.

Srities silpnybės: dokumentais nereglamentuota studentų praktikos tvarka.

Rekomenduojama: parengti studentų praktikos eigos ir vertinimo metodinius nurodymus.

3. *Personalas*

Programą vykdančias personalas atitinka teisės aktų reikalavimus.

Pagal einamas pareigas programos dėstytojai pasiskirsto taip: 6 (14 proc.) yra profesoriai, 14 (32,6 proc.) docentų, 7 (16,3 proc.) lektorai, turintys daktaro laipsnį, 9 (20,9 proc.) lektorai be daktaro laipsnio ir 7 (16,3 proc.) asistentai, neturintys daktaro laipsnio.

Akademinį personalą sudaro įvairių amžiaus grupių atstovai (23 proc. – iki 40 m., 29 proc. – 41–50 m., 39 proc. – 51–60 m., 9 proc. – per 60 m.). Pasak savianalizės suvestinės rengėjų, 52 proc. dėstytojų yra paties darbingiausio amžiaus (iki 50 m.). Tačiau galima konstatuoti ir kitaip – vyresni nei 40 m. dėstytojai sudaro net 77 proc. personalo. Tai gi verta auginti pamainą.

Per penkerius mokslo metus augo programoje dirbančių dėstytojų kvalifikacija: 2 asistentai atestuoti lektorais, 1 lektorė atestuota docento pareigoms, 1 docentė atestuota profesoriaus pareigoms.

Viena iš problemų, kurią reikėtų išspręsti artimiausioje ateityje, yra komunikacijos dėstytojų trūkumas. Savianalizės rengėjų grupė patvirtino, kad yra atvykstančių dėstytojų, tačiau jų apsilankymai nėra dažni. Didelis kai kurių dėstytojų darbo krūvis yra rimtas tinkamos mokslinių tyrimų ir publikacijų kiekybės ir kokybės trukdis.

Per 2008–2013 metus programos dėstytojai išleido dvi monografijas, 2 vadovėlius, 19 studijų ir mokomųjų knygų, 2 straipsnių rinkinius, 1 mokslo šaltinio publikaciją, 1 žodyną, parengė kitų leidinių.

Savianalizės rengėjų teigimu, per pastaruosius penkerius metus į stažuotes buvo išvykę 25 dėstytojai. Dėstytojai vyksta į mokslines konferencijas Lietuvoje ir svetur (kai kurie – ypač aktyviai), tačiau ne visi vienodai. Aktyvūs dėstytojai yra kviečiami dalyvauti ekspertinėje veikloje, disertacijų gynimo procesuose, kitų institucijų projektuose. Tačiau mažai dėstytojų buvo sudarytos sąlygos išvykti į ne trumpesnes nei mėnuo mokslines stažuotes.

Kaip matyti iš savianalizės suvestinės priedų, per pastaruosius penkerius metus gana menki projektinės veiklos rodikliai.

Fakultetas, turintis nemažą įdirbį vykdyti nacionalinius ir struktūrinių fondų projektus, galėtų kryptingiau koordinuoti ir stiprinti projektinę veiklą naujomis sąlygomis. Kaip pripažino fakulteto savianalizės grupė, programos dėstytojai ir administracija, fakultete vis dar stokojama iniciatyvumo patiems parengti daugiau mokslo ir kitokių projektų.

Efektyviau koordinuoti projektinę veiklą padėtų veiksmingesnis mokslinės veiklos koordinavimas. Fakultete stokojama aiškiai apibrėžtų ir reglamentuotų tyrimo grupių ir aiškių prioritetinių mokslinio tyrimo kryptų išskyrimo. Dideles galimybes toje srityje rodo tarpusavyje mažai koordinuojami tyrėjų sambūriai (senųjų raštų tyrimų, sociolingvistikos, teksto poetikos ir kt.).

Galbūt tada fundamentiniai moksliniai tyrimai ryškiau atsiskirtų nuo mokslo populiarinimo veiklos, natūraliai susiformuotų prioritetinės mokslinės veiklos kryptys. Į tyrėjų grupių veiklą aktyviau galėtų būti įtraukti ir studentai. Fundamentalūs mokslininkų grupių tyrimai plačiau atsispindėtų moksliniuose ne tik Lietuvos, bet ir užsienio žurnaluose. Taip kiltų Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto mokslininkų konkurencingumas ir prestižas.

Pagirtina, kad dėstytojai geba ne tik parengti mokslinius žurnalus ir kolektyvines straipsnių rinktines, bet ir sudaro studentų kūrybos almanachą „Mūzynos“, rūpinasi itin kūrybingų studentų ugdymu. Vis dėlto ne visi dėstytojai gali įtraukti savo publikacijas į dalykų aprašuose pateiktus literatūros sąrašus. Kai kurios jų priskirtinos tik mokslo populiarinimo žanrui.

Į mokslo tiriamąją veiklą turėtų būti įtraukiami ir studentai, ypač skatintini tarpdalykiniai tyrimai, atitinkantys programos pobūdį.

Srities stiprybės: mažėjant dėstytojų skaičiui išlaikoma kvalifikuota dėstytojų komanda, reikalinga studijų programai vykdyti;

Srities silpnybės:

- 1) nenumatytos prioritinės mokslinio tyrimo kryptys ir neišryškintos tyrėjų grupės;
- 2) ne visada sėkmingai atskiriama mokslo tiriamoji veikla nuo mokslo populiarinamosios.

Rekomenduojama:

- 1) kryptingiau koordinuoti ir stiprinti projektinę mokslinę veiklą;
- 2) skatinti dėstytojus rengti daugiau fundamentinių mokslinių publikacijų (studijų ir monografijų).

4. Materialieji ištekliai

Materialieji ištekliai vertintini kaip išskirtinai puikūs. Auditorijų ir kitų studijoms reikiamų patalpų užtenka, jos tinkamai įrengtos. Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės lėšomis atliktas pagrindinio Humanitarinio fakulteto pastato kapitalinis remontas, įrengta vardinių auditorijų (Jono Jablonskio, Kristijono Donelaičio ir kt.), kai kuriose jų eksponuojami meno kūriniai, yra reikiamos literatūros. Pastatas pritaikytas neįgaliesiems (įrengtas liftas, keltuvas, pandusas). Studentams skirtas savarankiško darbo ir poilsio kambarys, jame yra dauginimo aparatas.

Auditorijose pakanka multimedijos įrangos (daugiau nei pusėje auditorijų – stacionari įranga, galima naudotis 3 nešiojamais multimedijos komplektais). Įrengta kompiuterių auditorija su 19 kompiuterizuotų darbo vietų, veikia belaidis interneto ryšys.

Individualiam ir grupiniam darbui studentai, dėstytojai ir doktorantai naudojami puikiai universiteto biblioteka bei joje saugomais leidiniais. Bibliotekos skaityklose patogiai išdėstyta literatūra, didelis kompiuterizuotų vietų skaičius (170). Biblioteka gali didžiuotis retų spaudinių skyriumi, kuriame yra daug medžiagos ir filologijos tyrimams. Studentai ir dėstytojai turi galimybę naudotis elektroninėmis duomenų bazėmis, tiek universitete, tiek už jo ribų (prisijungiant). Be daugelio kitų patogumų (įranga judėjimo negalę turintiems lankytojams), bibliotekoje yra vaikų kambarys – puiki pagalba mažus vaikus auginantiems studentams.

Programos studentams iš esmės pakanka vadovėlių, knygų, periodinių leidinių, jais galima naudotis universiteto bibliotekoje, išsinešti į namus. Per tarpbibliotekinį abonementą nemokamai užsakomi leidiniai ne tik iš kitų Lietuvos, bet ir užsienio bibliotekų. Studentai gali naudotis fakulteto katedrose, kabinetuose, auditorijose esama literatūra. Reikiamos studijų medžiagos pateikia ir dėstytojai, tačiau dar nepakankamai išnaudojamos intraneto galimybės.

Srities stiprybės:

- 1) Atlikus pagrindinio fakulteto pastato kapitalinį remontą, studentams ir dėstytojams sudarytos puikios darbo sąlygos;
- 2) studentai ir dėstytojai turi labai geras sąlygas dirbti moderniai įrengtoje universiteto bibliotekoje, pakankami metodiniai ištekliai.

Srities silpnybės: nepakankamai išnaudojamos virtualios mokymosi aplinkos (intraneto) galimybės.

Rekomenduojama skatinti dėstytojus daugiau mokomosios medžiagos teikti intranete.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti, konkursinio balo sandara atitinka humanitarinių studijų kryptį. Specialybė yra paklausi tarp stojančiųjų, todėl yra galimybių atsirinkti pačius geriausius ir aktyviausius studentus. Studijų procesas organizuojamas tinkamai.

Mažokai dėmesio skiriama užsienio kalbų mokymuisi. Studentai turi mažai pasirinkimo, kurią užsienio kalbą studijuoti, užsienio kalbų mokymuisi skiriama per mažai kreditų, kad būtų pasiektas aukštesnis kalbos mokėjimo lygis. Tai mažina studentų judumo galimybes. Dalykų

aprašuose daugoka privalomos ir rekomenduojamos literatūros rusų kalba, kurios dauguma dabartinių studentų nemoka.

Sveikintinos akivaizdžios fakulteto pastangos skatinti studentus vykti studijuoti į užsienį, tačiau tik nedaugelis pasinaudoja *Erasmus* ar kitų programų teikiamomis galimybėmis dėl kalbos barjero ar įsitikinimo, kad dėl lituanistikos studijų specifikos sunku rasti užsienio universitetų, kuriuose vykdomos lituanistikos studijos. Ekspertų nuomone, programos studentams reiktų teikti daugiau organizacinės paramos, padėti rasti studento poreikius atitinkantį užsienio universitetą.

Akivaizdžios fakulteto pastangos organizuojant studentų praktikas, neretai jų metu susipažįstama su būsimais darbdaviais ir būsimu darbu, yra galimybių patobulinti trūkstamus gebėjimus ir įgūdžius. Su darbdaviais ir socialiniais partneriais palaikomas nuolatinis ryšys.

Studijų procesas vyksta sklandžiai. Studentams teikiamos tinkamos akademinės konsultacijos – katedrose yra nustatytos konsultacijų valandos, studentai gali konsultuotis su dėstytojais bei fakulteto administracija. Ne vienas jų pasidžiaugė artimais draugiškais santykiais su dėstytojais.

Su dalyko vertinimo tvarka studentai supažindinami kurso pradžioje, dalykų vertinimo kriterijai žinomi, studijų dalykų vertinimo tvarka yra tinkama.

Nelabai aiškūs baigiamųjų darbų vertinimo kriterijai, labai gerai ir gerai įvertintini darbai, kuriuose yra daug kalbos ir korektūros klaidų. Fakultetas nėra dokumentavęs bakalauro darbo vertinimo kriterijų, dėl to atsiranda nevienodai objektyvaus studentų darbų vertinimo tikimybė.

Dėstytojams siūloma kritiškiau žiūrėti į studentų darbus, kuriuose nematyti analizės, apibendrinimo ar alternatyvių problemų sprendimo ir sprendimų priėmimo būdų apžvalgos. Kai kurie aukštais balais įvertinti bakalauro darbai kelia abejonių dėl turinio, išvadų kokybės, tyrimo metodų (vien procentais ar nuorodomis „daugiau“, „mažiau“ tyrimų rezultatai negrįstini).

Programos studentams pakanka finansinės socialinės paramos, ją užtikrina Valstybinis studijų fondas, yra numatyta galimybė studentams sumažinti studijų įmoką. Atkreiptinas dėmesys, kad labai maža dalis gauna skatinamąsias stipendijas, jos yra nedidelės.

Galima džiaugtis, kad daugelis programos absolventų dirba su savo išsilavinimu susijusiose srityse. Buvę studentai tinkamai realizuoja įgytus įgūdžius tarpdisciplininėse srityse, kuriose reikia tiek gerų lituanistikos, tiek ir komunikacijos įgūdžių. Tai susitikimo metu su ekspertų grupe patvirtino ir absolventai, ir darbdaviai.

Srities stiprybės:

- 1) studijų eigoje su darbdaviais ir socialiniais partneriais palaikomas nuolatinis ryšys;
- 2) aktyvi programos studentų kultūrinė ir kūrybinė veikla.

Srities silpnybės:

- 1) palyginti nedidelis studentų judumas pagal *Erasmus* mainų programą;
- 2) ne visada objektyviai vertinami baigiamieji bakalauro darbai.

Rekomenduojama:

1) skatinti studentus naudotis tarptautinių studijų mainų galimybėmis ir teikti jiems organizacinę paramą;

2) reikliau vertinti bakalauro darbus remiantis *Kursinių ir baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo tvarka Humanitariniame fakultete*; parengti ir patvirtinti baigiamųjų bakalauro darbų vertinimo kriterijus.

6. Programos vadyba

Lietuvių filologijos ir komunikacijos programa išoriškai vertinama pirmą kartą.

Iš savianalizės suvestinės matyti nuosekli ir sisteminga vadybinė veikla: programa rūpinasi fakulteto Studijų programų vertinimo komitetas bei Studijų programos komitetas, tačiau didžiausias krūvis tenka ne pastarajam, o pagrindinei programą kuruojančiai Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedrai. Studijų programos komiteto vaidmenį reikėtų stiprinti.

Vykdamas studijas Europos aukštojo mokslo erdvėje, universiteto prestižas ir studijų kokybė sietina su ECTS kreditų principais. Šiuo metu yra įvykdyti tik pirmieji du ECTS kreditų sistemos įvedimo etapai: studentų darbo krūvio skaičiavimas ECTS kreditais ir krūvio planavimas (numatymas) remiantis studijų siekiniais ir rezultatais. Labai svarbūs trečias ir ketvirtas etapai: numatyto studentų darbo krūvio stebėjimas (reguliarus duomenų rinkimas) ir krūvio koregavimas pagal stebėjimo rezultatų duomenis. Pastarieji du ciklai turėtų būti vykdomi nuolat. Remiantis kelių (bent dviejų) semestrų duomenimis, turi būti daroma korekcijų, kol numatytasis ir faktinis studento darbo krūvis sutaps. Nevykdant savarankiško darbo krūvio stebėsenos, studijų programos dalykų krūviai varijuoja, tai išbalansuoja studijų procesą ir mažina mokymosi efektyvumą.

Pasak savianalizės rengėjų, reguliariai renkama ir aptariama studentų nuomonė apie studijas. Studentai teikia nedaug siūlymų, kaip tobulinti programą. Reikėtų skatinti studentus kritiškiau ir analitiškiau žvelgti į studijas, daugiau prisidėti prie programos tobulinimo.

Socialiniai partneriai turi galimybę vadovauti studentų praktikoms, dalyvauti bakalaurinių darbų vertinimuose. Savianalizės suvestinėje ne iki galo aiškus socialinių partnerių vaidmuo tobulinant studijų programą. Darbdaviai galėtų suteikti daugiau informacijos apie kompetencijas, kurių profesinėje veikloje trūksta praktikas atliekantiems studentams ir absolventams.

Pasigesta svaresnio absolventų indėlio į kokybinius programos kaitos procesus.

Srities stiprybės: įgyvendinant programą, palaikomas tinkamas ryšys su darbdaviais ir socialiniais partneriais.

Srities silpnybės:

1) ne visai aiški Studijų programų vertinimo komiteto ir Studijų programos komitetų atsakomybė ir kompetencija;

2) neatliekama realaus studentų savarankiško darbo krūvio stebėsenos;

3) trūksta svaresnio absolventų indėlio į programos studijų proceso tobulinimą.

Rekomenduojama:

1) patikslinti Studijų programos komiteto kompetencijas ir jam patikėti programos vadybą;

2) parengti studentų savarankiško darbo krūvio stebėjimo metodiką, ja vadovaujantis stebėti savarankiško darbo krūvį ir jį koreguoti pagal stebėsenos duomenis;

3) į programos kokybės gerinimo ir sklaidos veiklą daugiau įtraukti absolventus ir socialinius partnerius.

III. REKOMENDACIJOS

1. Patikslinti Studijų programos komiteto kompetencijas ir jam patikėti programos vadybą.
2. Kryptingiau koordinuoti ir stiprinti projektinę mokslinę veiklą ir plėtoti tarpinstitucinio bendradarbiavimo galimybes.
3. Didinti studentų judumo galimybes – pirmiausia per *Erasmus* programą.
4. Mokomajame procese daugiau panaudoti intraneto galimybes.
5. Parengti studentų savarankiško darbo krūvio stebėsenos metodiką, ja vadovaujantis stebėti savarankiško darbo krūvį ir jį koreguoti pagal stebėsenos duomenis.
6. Parengti metodinius studentų praktikos nurodymus, kuriuose būtų išdėstyti praktikos vertinimo kriterijai.
7. Parengti ir patvirtinti baigiamųjų bakaluro darbų vertinimo kriterijus.
8. Skatinti dėstytojus sistemingai kelti mokslinę kvalifikaciją ir rengti daugiau mokslinių publikacijų (studijų ir monografijų).
9. Siekiant tobulinti programą stiprinti ryšius su programos absolventais ir darbdaviais.
10. Ieškoti daugiau alternatyvių skatinamųjų stipendijų skyrimo šaltinių.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Šiaulių universiteto studijų programa *Lietuvių filologija ir komunikacija* (valstybinis kodas – 612U10015) vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2.	Programos sandara	3
3.	Personalas	3
4.	Materialieji ištekliai	4
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	3
	Iš viso:	19

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:
Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:
Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas